

TWEEDE DELEGATIE NIEUW-GUINEA RAAD IN NEDERLAND

Griffie
Binnenhof 19
Kamer 20
's-Gravenhage.

Verslag bijeenkomst met de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken op dinsdag, 12 december 1961 (ochtendbijeenkomst).

Aanwezig: Mr. Th.H. Bot Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken
A.M. Kottier, Directeur-Generaal voor N.N.-G.
J.A. van Beuge, Chef van de Hoofdafdeling Bestuurlijk, Politieke en Internationale Zaken van het Directoraat-Generaal voor N.N.-G.
Mr. H.G. Verhoeff, Chef van de Afdeling Wetgeving en Juridische Zaken van het Directoraat-Generaal voor N.N.-G.
A. Boendermaker, Hoofdambtenaar met verlof in Nederland.
Mr. H.P. Degens, van het Directoraat-Generaal voor N.N.-G., contactambtenaar t.b.v. de Delegatie
S. van der Goot van het Directoraat-Generaal voor N.N.-G. (vertalingen)

Delegatie:

J.H.F. Sollewijn Gelpke
Voorzitter Nieuw-Guinea Raad
Mevrouw D. Tokoro-Hanasbey
A. Arfan
Pater Dr. L.J. van de Berg
A.K. Gebze
B. Mofu
A.S. Onim
F. Poana
Mr. J.O. de Rijke
P. Torey
N. Jouwe
H. Womsiwor
N. Tanggahma
en de griffier van de Delegatie
Mr. H.Th.J.F. van Maarseveen.

De bijeenkomst staat onder leiding van de Staatssecretaris.

In de vertrouwelijke notitie, betreffende het advies van de Nieuw-Guinea Raad inzake zelfbeschikkingsrecht, moeten

de volgende wijzigingen worden aangebracht:

- pag. 1, 5e regel van boven: "zijn geacht" vervangen door "worden geacht";
- pag. 1, 3e alinea, 3e regel: "Hierbij zal kunnen" vervangen door "Hierbij zou kunnen";
- pag. 3, 7e regel van onder: "bespreking zou wensen" vervangen door "bespreking zou kunnen wensen";
- pag. 4, 15de regel: "en een delegatie oriënteren" vervalt.

De Staatssecretaris stelt het eerste punt van de notitie aan de orde.

De voorzitter deelt mede dat de Delegatie zich verenigd heeft met het in dit punt vervatte standpunt, dat het wenselijk is dat de Nieuw-Guinea Raad het gevraagde advies zo spoedig mogelijk uitbrengt.

Van een kant van de Delegatie wordt naar voren gebracht dat zich sinds het intern beraad in de Delegatie een novum heeft voorgedaan. Er blijkt nu namelijk in de Tweede Kamer een verlangen te bestaan tot een debat over het Nieuw-Guinea vraagstuk vóór Kerstmis. Een eventueel advies van de Raad rond medio januari zou derhalve ten opzichte van dit parlementaire debat te laat komen. Het verdient daarom aanbeveling dat door de Delegatie in ieder geval iets tot uiting wordt gebracht van het vermoedelijke gevoel van de Nieuw-Guinea Raad. Twee punten zouden daar zeer speciaal voor in aanmerking komen. In de eerste plaats, dat geen enkele beslissing terzake van Nieuw-Guinea mag worden genomen zonder de stem van de bevolking. In de tweede plaats dat door de Nederlandse regering wordt geïnsisteerd het zelfbeschikkingsrecht voor de Papoeas ook in zijn internationale aspecten te zien en niet alleen als een gespreksonderwerp voor Nederland en Indonesië.

De Staatssecretaris wil op deze, zijns inziens nuttige, suggestie gaarne het oordeel van de andere leden van de Delegatie horen. Op een vraag naar het tijdstip van het debat antwoordt de bewindsman dat in de Tweede Kamer op dit ogenblik slechts een voorstel van orde aanhangig is. De heer Burger heeft een discussie op korte termijn gevraagd. De Kamer dient zich hierover nog uit te spreken. Ofschoon de regering enig uitstel toejuicht teneinde over meer gegevens te kunnen beschikken om het debat vruchtbaar te doen zijn, zal zij zich niet tegen een spoedige Kamerbehandeling verzetten. Zij gaat het debat bepaald niet uit de weg.

Van de zijde van de Delegatie acht men het noodzakelijk dat ook de mening van de Nieuw-Guinea Raad wordt gehoord. Zonder de stem van de Papoea kan geen goede beslissing worden genomen.

De bewindsman is het hiermede eens. Hij herinnert er

echter aan dat hij reeds eerder - onder andere tijdens het bezoek van de eerste delegatie - bij de Raad heeft aangedrongen op het (voorlopig) concipiëren van een advies. Gaarne zou hij vernemen wat een vorige spreker bedoelde met de stem van de bevolking van Nieuw-Guinea en wat met de aandrang tot het in acht nemen van internationale aspecten.

Op dit laatste wordt geantwoord dat met de stem van de bevolking juist bedoeld werd de stem van de Nieuw-Guinea Raad. Met de huiver en wrevel van vele leden uit de Tweede Kamer met betrekking tot de uitspraken van de Nieuw-Guinea Raad kan niet akkoord worden gegaan (zie het Voorlopig Verslag naar aanleiding van de begroting van het Ministerie van Binnenlandse Zaken - N.W.-G. - voor het jaar 1962). Hoe is het mogelijk - aldus het lid van de Delegatie - dat men de opvattingen die in Nederland worden geuit van groter belang acht dan de opvattingen van de mensen in Nieuw-Guinea zelf, nu het gaat om levensbelangen van deze laatste. Nu het merendeel van de Raad op democratische wijze is gekozen, kunnen de bewoners van Nederlands Nieuw-Guinea via de Raad een medebeslissende stem hebben en daarom dient deze Delegatie te spreken en mag zij niet zwijgen. Ten aanzien van het tweede punt is het de bedoeling, dat ook de steun van andere landen wordt gebruikt. Er heeft in zoverre een internationalisatie van het vraagstuk plaats gevonden dat Nederland en Indonesië niet meer alleen de dienst kunnen uitmaken. De Brazzaville-resolutie mag niet buiten beschouwing worden gelaten.

De voorzitter geeft uiting aan het gevoel van de Delegatie, dat voor het zelfbeschikkingsrecht van Nieuw-Guinea gevaar dreigt zowel in Nederland als vanuit Indonesië. Door het versnelde debat in de Tweede Kamer wordt het advies van de Raad min of meer gekortwiek en het is wel zeker dat op de Raad aanvallen zullen worden gericht. Sommige leden van de Delegatie zijn onaangenaam getroffen door het cynisme dat ten aanzien van de Raad hier en daar in Nederland naar boven komt. Men zal toch niet mogen vergeten dat de Raad is ingesteld bij wet en dus met instemming van het parlement. Het lijkt van belang dat de Delegatie enige activiteiten ontwikkelt als tegenwicht tegen de dreigingen, die in het aanstaande kamerdebat verscholen ligt.

Een medewerker van de Staatssecretaris merkt op dat men in deze niet teveel moet generaliseren. Men mag de stem van de oppositie niet verwarren met de opvatting van de Staten-Generaal. Dat neemt niet weg dat men er goed aan doet op korte termijn contacten te leggen met de fracties van de Eerste en Tweede Kamer teneinde over en weer van informatie te dienen. De bewindsman kan de bezorgdheid van de Delegatie zeer wel begrijpen. De luide kritiek in den lande overvalt de leden van de Delegatie natuurlijk enigszins. De regering daarentegen ondervindt ze al geruime tijd dagelijks aan den lijve. Men mag echter de uitwerking van deze kritiek en het tegenspel van de oppositie bepaaldelijk niet onderschatten. Weliswaar is in het Voorlopig Verslag enige verwarring aan te wijzen omtrent de

inhoud van de adviesaanvraag: het advies zal immers niet gaan over de richting van de zelfbeschikking, maar over de wijze en de voorbereidingen, doch uit dit misverstand ware niet de onjuiste gevolgtrekkingen te maken, dat de bezwaren in Nederland tegen het gevoerde Nieuw-Guinea-beleid licht zouden kunnen worden genomen. Voorts moet worden bedacht, dat de "vele leden" destijds niet zulke voorstanders waren van de Raad. Maar dit al laat onverlet, dat er van de zijde van de Delegatie iets in de goede richting gedaan kan worden.

Met het oog op het komende debat zou wellicht een verklaring of een communiqué van de Delegatie kunnen uitgaan. De bewindsman zou dit toejuichen. Over eventuele concepten harerzijde zal hij, zo men dit wenst, met genoegen zijn inzicht aan de Delegatie kenbaar maken. Besprekingen met de fracties kunnen voorts vruchtbaar werken omdat de kamerleden dan gedwongen zijn hun algemene gedachten nader te concretiseren. Voorlichting via de pers - men denke bijvoorbeeld aan het instituut van de "ingezonden stukken" - is evenmin uitgesloten, maar men zal hier met omzichtigheid te werk moeten gaan.

Een van de leden van de Delegatie deelt mede dat in New York verschillende Afro-Aziatische landen Indonesië weliswaar niet afgefallen zijn maar toch sympathie hadden voor de Nederlandse plannen, die door enkelen betiteld werden als eerlijk en uniek in de koloniale geschiedenis. In een gesprek met de heer Burger, fractievoorzitter van de Partij van de Arbeid heeft dit lid erop aangedrongen, dat Nederland ten halve gevorderd op de ontwikkelingsweg, Nieuw-Guinea nu niet in de steek mag laten. Dit zou een zware last worden voor het geweten van Nederland. De heer Burger was hiervan onder de indruk maar hij verlangde toch een (bilateraal) gesprek met Indonesië. Nu de zaken na de behandeling in de Verenigde Naties zo scherp zijn komen te liggen, bergt het aan de Nieuw-Guinea Raad gevraagde advies een bijzonder risico in zich: een enkele onvoorzichtigheid kan tot militaire actie van Indonesische zijde leiden. Toch kunnen wij niet besluiteloos blijven. In de wandelgangen te New York werd door diplomaten geadviseerd de zaak te laten bekoelen. Mede gelet hierop zouden wij ons moeten beperken tot het versterken van het thuisfront, het inviteren van missies uit andere landen in Nieuw-Guinea en het leggen van contacten met Australië. Het laatste omdat Nederland beter niet zonder steun van anderen tewerk kan gaan.

De Staatssecretaris ziet toch wel mogelijkheden om over aspecten samenhangend met de zelfbeschikking te adviseren. Men kan zich uitspreken over de voorwaarden waaronder de zelfbeschikking zal moeten plaats vinden. Voorts zouden een aantal punten uit de notitie kunnen worden verwerkt. Er is bovendien door de Nederlandse Regering nimmer om meer gevraagd; dit zou constitutioneel ook onjuist zijn geweest.

Naar het oordeel van een ander lid zou het aanbeveling verdienen alvorens tot uitspraken te komen eerst pogingen in het werk te stellen om de pers, de kamerfracties en de publieke opinie te beïnvloeden. Daartoe zouden een aantal leden van de Delegatie hun verblijf in Nederland moeten verlengen. Voorts lijkt het noodzakelijk dat men zich erop bezint, of men het Nieuw-Guineavraagstuk mag beperken tot West-Nieuw-Guinea. Het hele eiland is tenslotte bij deze aan gelegenheid betrokken, heeft er althans belang bij. In dit verband lijkt spoedig overleg met Australië en eventueel Engeland raadzaam.

De Staatssecretaris kan zich met de voorgenomen pogingen tot beïnvloeding van de publieke opinie wel verenigen. Echter dient men zich te realiseren dat aan de Delegatie telkens gevraagd zal worden: wat nu, wat moet er gedaan worden nu ook de Brazzaville-resolutie niet de vereiste meerderheid heeft kunnen verwerven? Op die vraag zal men een antwoord niet schuldig kunnen blijven. Daarom lijkt in de eerste plaats be raad op de inhoud van het advies van de Nieuw-Guinea Raad noodzakelijk.

Op een opmerking vanuit de Delegatie dat geen uitspraak kan worden gedaan, voordat een gesprek heeft plaats gevonden tussen de Papoeas van Oost- en West-Nieuw-Guinea, omdat op zijn minst een ethnisch en geografisch verband tussen de twee delen van het eiland bestaat, antwoordt de Staatssecretaris dat hij hiervoor oog heeft, maar dat men dit gesprek kan inbedden in de alzijdige oriëntatie, die aan de zelfbeschikking vooraf dient te gaan. Deze wenselijk geachte oriëntatie kan in het advies alle nadruk krijgen.

De voorzitter brengt in dit verband ter sprake het probleem of de Papoeas - op basis van de resolutie van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties nr. 1514 van 14 december 1960 - als koloniaal volk een recht hebben tot zelfbeschikking. Hebben de Papoeas als volk dit recht, dan zal dat recht moeten worden uitgeoefend door het gehele volk en dus door geheel Nieuw-Guinea, Oost en West derhalve tezamen.

Een lid van de Delegatie vraagt zich zijdelings af of in de brief, waarin de regering aan de Tweede Kamer uitstel verzoekt van de behandeling van het Nieuw-Guineavraagstuk, niet ook een passage had moeten worden gewijd aan de aanwezigheid in Nederland van de Delegatie uit de Raad.

Het denkbeeld van activiteiten van de Delegatie juicht dit lid toe. Op deze wijze zou de regering steun kunnen worden geboden en het binnenlands front kunnen worden versterkt.

Bij eventuele contacten zal de Delegatie evenwel niet mogen vooruit lopen op de toekomst. Wij zullen ons moeten houden aan het verlangen naar oriëntatie door de Papoeas en geen voorkeuren mogen uitspreken over de richting waarin de zelfbeschikking zal moeten gaan - aldus dit lid. Er zouden door de Delegatie telkens enige vragen kunnen worden gesteld. Allereerst de vraag waarom zo aangedrongen wordt op een ontmoeting tussen

Nederland en Indonesië. In hoeverre is het Indonesische sabelgekletter oorzaak van dit verlangen naar overleg? Moet men niet alle dreigementen en vage toezeggingen, die gedaan zijn, buiten de overwegingen en de motieven houden? Een tweede vraag zou kunnen zijn hoe men een ontmoeting zou willen bewerkstelligen nu enerzijds Indonesië de officiële betrekkingen met Nederland verbroken heeft en het anderzijds intimidatie afwisselt met vrijblijvende toenaderingspogingen. Tenslotte kan men vanuit de Delegatie steeds de vraag opwerpen wat voor een regeling met Indonesië dan wel voor mogelijk wordt gehouden. Hoe zou een onmiddellijke soevereiniteitsoverdracht, een overdracht op termijn of een erkenning van de formele soevereiniteit van Indonesië over Nieuw-Guinea ooit het zelfbeschikkingsrecht kunnen sauveren? Na verloop van tijd zal misschien het prestigebelang van Indonesië in de conflictsituatie afnemen en op den duur zal toch een redelijke verstandhouding met dit grote buurland mogelijk blijken.

Inderdaad heeft de intimidatie-actie van Indonesië naar het oordeel van de Staatssecretaris hier te lande enige invloed. Men zal de vrijheid om over de al dan niet vermeende bedreigingen te spreken evenwel mogen noch kunnen beknotten. Van regeringszijde zal soms de noodzaak worden gevoeld om ten deze geruststellende verklaringen af te leggen. Indonesië poogt inderdaad met een afwisselende tactiek Nederland over de streep heen te trekken. Dit kabinet is gezien zijn voorgaande politiek alleen maar in staat om met Indonesië te spreken min of meer op basis van de materiële inhoud van de Brazzaville-resolutie. Indien zij door het parlement tot een andere richting zou worden gedwongen zal de regering heen moeten gaan. Maar de regering kan naar het oordeel van de bewindsman op een parlementaire meerderheid voor haar standpunt rekenen. Voor wat betreft de pers lijkt de toon van verzet tegen de regeringspolitiek ook iets milder te worden. Ten aanzien van het leggen van contact met Indonesië heersen in Nederland soms vreemdeopvattingen. Hoe een respectabel dagblad als het Algemeen Handelsblad zonder enig nader commentaar kan zeggen dat de Nederlandse regering bij de voorbereiding van het plan Luns wel veertig landen heeft geraadpleegd maar Indonesië ten onrechte heeft genegeerd, is de bewindsman een raadsel. Een eventueel gesprek met Indonesië zal zijns inziens vermoedelijk moeten lopen via de Verenigde Naties, dan wel via de andere derde, de V.S. p.v.. Voorts wijst de Staatssecretaris erop, dat men bij zijn overwegingen omtrent een verhouding tussen Nieuw-Guinea en Indonesië niet moet denken in juridische constructies van de negentiende eeuw maar in vormen zoals die zich in deze tijd ontwikkeld hebben. De keuze is niet die tussen géén verhouding met Indonesië óf een onderschikking aan de soevereiniteit van Indonesië. Er zijn vele tussenvormen te noemen. Men behoeft slechts te denken aan de zo talrijke en in vele nuances bekende associatiemogelijkheden, bijvoorbeeld die waarin sprake is

van een zekere symbiose zonder dat de wederzijdse eigen rechten worden aangetast. Er zijn modaliteiten denkbaar, die geen vijandschap met Indonesië impliceren en evenmin een volledig opgaan in Indonesisch staatsverband. Voor het probleem zal een eigentijdse oplossing moeten worden gevonden, welke zinvol is voor de toekomstige en vooral blijvende ontwikkeling van de Papoeas.

Een van de medewerkers van de Staatssecretaris stelt in deze informele bijeenkomst prijs op het uiten van een persoonlijke mening, niet derhalve een mening in zijn ambtelijke hoedanigheid, maar als particulier. Allereerst wil hij dan opmerken, dat in Nederland de gedachte van een taak in Nieuw-Guinea nimmer gemeengoed is kunnen worden. Het werk in het gebiedsdeel werd en wordt door slechts een kleine groep gedragen. Daar zijn vele redenen debet aan. De overtuigingen ten aanzien van het gebiedsdeel zijn niet steeds vrij te pleiten van egoïstische verlangens.

Het bedrijfsleven wenst uit hoofde van economische motieven vooral maar goede relaties met Indonesië. De pers is krachtens haar aard in verschillende opzichten van het bedrijfsleven afhankelijk en derhalve ook zeer gevoelig voor de motieven die daar leven. De politieke partijen houden rekening met de angst van hun kiezers dat er bloed zal worden vergoten. Men heeft geen bezwaar dat ten behoeve van Nieuw-Guinea aanzienlijke geldsbedragen worden besteed, maar men vraagt zich af of deze bestedingen in de toekomst zinvol zullen blijken. Bij deze ongunstige factoren voegt zich dat vanuit het gebiedsdeel weinig geluiden naar Nederland komen die de Nederlandse bevolking stimuleren tot liefde voor Nieuw-Guinea. Ook van Papoease zijde treedt weinig anders naar voren dan de wens om geholpen te worden. Van een meer dan materiële band met Nederland blijkt zo goed als niets. Daarom rijzen ook bij hen, die bezorgd zijn om het welzijn van Nieuw-Guinea, soms twijfels of de mogelijkheden om op de ingeslagen weg voort te gaan niet langzamerhand verschromelen. Daarom zou het buitengewoon gewenst zijn, dat van Nieuw-Guineazijde meer de gedachte wordt uitgedragen dat het land ten volle waard is om door Nederland geholpen en gesteund te worden, niet alleen omdat het een onderontwikkeld gebied is, maar vooral ook wegens de bijzondere banden met Nederland.

Naar het oordeel van de Staatssecretaris moet worden onderschreven dat in Nederland een zeker onbehagen leeft. Maar niet mag worden vergeten, dat dit het gevolg is van hoofdzakelijk de conflictsituatie. Een dergelijke situatie ligt het Nederlandse volk, vredelievend als het nu eenmaal is, slecht. Het is niet toevallig dat vanuit Nederland zoveel is bijgedragen aan de ontwikkeling en uitbouw van het volkenrecht. Als handeldrijvende natie is de Nederlandse bevolking vanouds afkerig van slechte verhoudingen met de wereld om haar heen. Dat ondanks alle goede bedoelingen en het daadwerkelijk bewijzen daarvan Nederland thans in een deel van de wereld wordt nagezeten als een bedreiger van de vrede en een "koloniale mogendheid" met alle gevolgen van dien voor de positie van Nederland in het algemeen, valt moeilijk te verteren. Zonder

conflictsituatie zou het Nederlandse volk opgewekt zijn hulp aan Nieuw-Guinea verlenen. Dat het werk ten aanzien van het gebiedsdeel door slechts een beperkte groep gedragen wordt, mag daarbij niet vreemd heten. Dat is altijd zo geweest, vroeger ook ten aanzien van de taak in Nederlands-Indië en dat geldt evenzeer voor aangelegenheden als het werk in de Verenigde Naties en de taak in het Europese verband.

Dat er van onze kant zo weinig wordt gedaan ter bevordering van de goede verstandhouding met Nederland, aldus een lid van de Delegatie, daarin is sinds de instelling van de Nieuw-Guinea Raad weinig verbetering gekomen. Vele Nederlanders verlaten het gebiedsdeel thans omdat zij de verdenking koesteren, dat wij op dezelfde wijze tegenover hen zullen optreden als Indonesië. Maar daarbij vergeten zij, dat Indonesië zijn vrijheid heeft moeten verkrijgen door harde strijd, maar dat wij die zullen verwerven door overleg. Aan de andere kant mag men evenmin verwaarlozen, dat bij de soevereiniteitsoverdracht aan Indonesië onze rechten ter sprake zijn gekomen en dat de Nederlandse regering die met garanties heeft omkleed. Gezien de goede verstandhouding tussen de Nederlanders en de Papoeas zou het zeer te betreuren zijn als de Nederlanders ons - halverwege onze ontwikkeling - aan ons lot overlaten.

Een ander lid van de delegatie, constaterend dat in deze bijeenkomst een aantal min of meer vaderlijke vermaningen aan het adres van de bevolking van Nieuw-Guinea zijn gericht, meent dat deze vermaningen enerzijds koel moeten worden aanvaard, anderzijds ernstige overweging verdienen. Men is zich in het gebiedsdeel zeer wel bewust van de oude en diepe banden met Nederland. Dat de aandacht vooral in beslag wordt genomen door het vraagstuk van de ontwikkeling en dat dan andere zaken soms te weinig aandacht krijgen, zal men in Nederland misschien kunnen begrijpen, als men bedenkt, dat de ontwikkeling van de Papoea uit zijn natuurstaat eerst goed inzette in 1950, het tijdstip, waarop Indonesië ook met zijn eisen ten aanzien van het gebiedsdeel kwam. Hoezeer men dankbaar kan zijn voor alle financiële middelen, die vanuit Nederland naar Nieuw-Guinea stromen, moet men zich toch afvragen of de verdeling van de middelen over de verschillende bestedingsdoeleinden wel bevredigend is. Met name moet gevraagd worden of de middelen die aan het bestuursapparaat en het onderwijs ten koste worden gelegd, niet voor een deel beter voor de economische ontwikkeling van land en volk konden worden gebruikt.

De Staatssecretaris benadrukt als slot van de bespreking nogmaals het informele en vrijblijvende karakter van de gedachtenwisseling, die heeft plaats gevonden.

NOTITIE betreffende een aantal punten, dat naar voren gekomen is bij de oriënterende bespreking met de tweede NGR-delegatie betreffende het agendapunt: "Advies van NGR avant 5 april 1962 inzake de wijze o.g. het tijdstip van effectuering van het zelfbeschikkingsrecht."

1. Het moet wenselijk worden geacht het gevraagde advies zo spoedig mogelijk uit te brengen.

Met het oog op een mogelijk parlementair debat in Nederland betreffende NNG, dat eventueel begin januari 1962 zou kunnen plaatsvinden, alsmede ook met het oog op de publieke meningsvorming in Nederland, kan het van belang ^{worden} ~~zijn~~ geacht, dat dit advies zo spoedig als enigszins mogelijk en verantwoord is, wordt uitgebracht.

Een zodanig advies van de NGR legt immers als de opinie van de democratisch tot standgekomen vertegenwoordiging van de inwoners van West-Papoea gewicht in de schaal en kan noch zal niet zonder meer ter zijde worden gesteld.

Ook de mogelijkheid van een - voorlopig - beperkte reactie van de zijde van de Nieuw-Guinea Raad verdient in dit verband overweging. Hierbij ^{zou} ~~zal~~ kunnen worden gedacht aan b.v. een motie of iets dergelijks van de Nieuw-Guinea Raad omstreeks medio januari, waarin de Raad - op grond van de door twee delegaties in Nederland gehouden besprekingen, alsmede tegen de achtergrond van hetgeen in New York in de Verenigde Naties heeft plaatsgevonden - na ampel beraad zich uitspreekt over enkele hieronder nader te vermelden onderwerpen.

2. Het lijkt aan te bevelen, dat de NGR in het advies niet een irreële haast tot zelfstandigheid o.g. onafhankelijkheid aan de dag legt.

Er wordt op dit moment geen uitspraak gevraagd in welke richting de zelfbeschikking t.z.t. dient te gaan, alleen op welke wijze en eventueel op welk tijdstip tot effectuering van het zelfbeschikkingsrecht zou kunnen worden overgegaan. (zie ook bijlage dezes)

Een uitspraak thans in of tegen een of andere richting zou vooruitlopen op de effectuering van het zelfbeschikkingsrecht als zodanig en daarom beter achterwege kunnen blijven. Bovendien is de huidige NGR niet speciaal gekozen om hieromtrent een uitspraak te doen.

Een realistische benadering van dit vraagstuk zou bijv. kunnen zijn, dat de NGR - in aanmerking nemende het proces van ontwikkeling op de verschillende gebieden van het staatkundige en maatschappelijke leven, alsmede van papoeanisering van het ambtenarenapparaat dat nog moet worden doorgemaakt - zich tegen de achtergrond van b.v. het 10-jarenwerkprogramma uitspreekt voor effectuering van het zelfbeschikkingsrecht in of omstreeks 1970, behoudens dat de NGR zich daarbij het recht voorbehoudt te allen tijde, - indien de omstandigheden daartoe zouden nopen, - met een bepaalde, b.v. 2/3 meerderheid een andere beslissing zal kunnen nemen.

Gemeend wordt dat een dergelijk advies, afgestemd op redelijkheid en realiteit, naar meerdere kanten gunstig zou kunnen werken:

- 1e. nationaal in Nederland, maar ook internationaal;
- 2e. naar Australische kant (waardoor verdergaande politieke samenwerking en afstemming van elkaars doelstellingen en werkmethoden mogelijk blijft);
- 3e. naar andere beherende mogendheden (in verband met de precedentwerking);
- 4e. naar Indonesische richting (men heeft de tijd en aan Indonesië wordt het voorwendsel ontnomen om tot overijde acties over te gaan);
- 5e. voor de Papoea's zelf (men heeft enerzijds niet alleen uitzicht op een enigszins verantwoorde ontwikkeling, doch men heeft tevens gelegenheid zich zo ruim mogelijk te oriënteren; een vrije keuze immers omtrent eigen toekomst dient weloverwogen te wezen en te zijn gebaseerd op een duidelijk inzicht in de mogelijkheden en consequenties daarvan. Anderzijds heeft men altijd de mogelijkheid om - als de omstandigheden daartoe aanleiding geven - bij 2/3 meerderheid in de NGR onmiddellijk tot zelfbeschikking over te gaan.

Evenbedoelde termijn van ongeveer 10 jaren behoeft intussen uiteraard bepaaldelijk niet te impliceren, dat het gebied gedurende die periode steeds onder Nederlands

beheer zou moeten staan. Men komt derhalve ook niet in strijd met de beginselen van internationalisering, zoals deze door Nederland in de V.N. zijn voorgebracht, noch ook met dezelfde beginselen zoals die zijn be-lichaamd in de z.g. Brazzaville-resolutie, welke weliswaar geen 2/3, doch wel een volstrekte meerderheid heeft mogen verwerven in de V.N.

3. Overwogen zou kunnen worden of de NGR openstaat voor besprekingen met Indonesië en Nederland over de toekomst van West-Papoea.

In het eerste gedeelte van de z.g. Brazzaville-resolutie wordt voorgesteld besprekingen te doen houden tussen Nederland en Indonesië ter oplossing van het bestaande geschil

- a. met bijstand van de Secr.-Gen. van de V.N.;
- b. op basis van een bonafide uitoefening van het zelfbeschikkingsrecht van de bevolking van NNG;
- c. binnen een korte, bepaalde termijn (vóór 1 maart 1962).

Dit is door de Nederlandse Regering aanvaard (hoewel zij geen enkel resultaat verwachtte van dergelijke besprekingen), alsmede door 52 andere landen.

Teneinde de goodwill van deze landen niet te verspelen, zou het onverstandig moeten worden geacht, indien men de NGR besprekingen met Indonesië in deze vorm en onder deze voorwaarden zou verwerpen. Het is anderzijds ook niet nodig, dat de NGR zich uitspreekt vóór zodanige besprekingen. Een modus zou kunnen zijn, dat de NGR zich met zodanige besprekingen verenigt, mits op basis van vorengenoemde punten a. en b. van de Brazzaville-resolutie, terwijl de Raad voorts - als vertegenwoordiger van de direct bij een en ander betrokken bevolking - eveneens in de een of andere vorm bij een dergelijke bespreking zou wenselijk te worden ingeschakeld. De NGR zou hieraan nog verdere prealabele voorwaarden kunnen verbinden, als b.v.:

dat Indonesië eerst zijn opruiende propaganda, bedreigingen met geweld en het uitrusten en bewapenen van infiltranten, welke vanuit Indonesisch gebied West-Papoea binnenkomen, staakt.

1 kunnen

Een andere mogelijkheid, welke in dit verband overweging verdient als wellicht de meest praktische stap, welke op korte termijn zowel in West-Papoea als in Nederland en internationaal de bestaande goodwill zou kunnen bevorderen en verder consolideren, zou een voorstel van de Nieuw-Guinea Raad aan het gouvernement van N.N.G. kunnen zijn om goed te vinden, dat een delegatie van in Indonesië woonachtige Papoea's naar NNG komt voor het geven van een uiteenzetting in de Nieuw-Guinea Raad over hun opvattingen, op voorwaarde dat een delegatie uit de NGR voor hetzelfde doel zou worden toegelaten in Indonesië, voor het uiteenzetten van hun standpunt aldaar. Hieraan zouden evenwel uiteraard dezelfde prealabele voorwaarden moeten worden gesteld als o.m. hierboven gesteld. ~~De delegatie als de NGR een bezoek brengt aan Indonesië, teneinde zich over en weer te oriënteren~~ ^{ook daar} ten aanzien van eventuele besprekingen tussen de respectieve Regeringen.

Indien Indonesië aan deze prealabele voorwaarden niet wenst te voldoen, zou aangenomen kunnen worden, dat een gesprek Nederland - Indonesië - West-Papoea geen enkel nut heeft en tot geen oplossing kan bijdragen.

- ~~Papoea's~~
~~dat~~
4. Ter bevordering van een verantwoorde keuze bij het uitoefenen van het zelfbeschikkingsrecht, zou de NGR - in aansluiting aan het ter zake in de Troonrede gestelde - de wens kunnen uitspreken op korte termijn een begin te maken met een nadere oriëntatie, door middel van missies, welke de omliggende gebieden - waaronder Indonesië - zou kunnen bezoeken.

Dit zou een reële uitspraak zijn van de NGR en als zodanig ook worden geapprecieerd in internationale en in Nederlandse kringen.

Gedacht zou kunnen worden aan bezoekenmissies naar Australisch Nieuw-Guinea, Australië, de Salomons-eilanden, Indonesië en de Philippijnen.

Ook bezoeken aan enkele Brazzaville-landen in Afrika zouden nut kunnen afwerpen.

5. Indien prijs wordt gesteld op voortzetting van het beheer van Nederland op de basis als tot nu toe heeft plaatsgevonden en zolang geen aanvaardbare internationalisering van het probleem heeft kunnen plaatsvinden, zou de NGR zich in die geest kunnen uitspreken.

Behoeft geen nadere toelichting.

6. In aansluiting op punt 5 zou de NGR kunnen stellen, dat, mocht onverhoopt zijn voorkeur voor voortzetting van het Nederlandse beheer niet kunnen worden verwezenlijkt, men geen bezwaar heeft tegen een beheer door of namens de V.N., mits dit in elk geval een bonafide uitoefening van het zelfbeschikkingsrecht zou garanderen en de waarborg zou inhouden voor een integrale voortzetting van de ontwikkeling van land en volk van West-Papoea en van hun opvoeding tot zelfbestuur.

Behoeft geen nadere toelichting.

7. Het lijkt aanbeveling te verdienen, dat de NGR zich uitsprekt prijs te stellen op het bezoek van een commissie uit de V.N. aan West-Papoea, met de doelstelling als aangegeven in het tweede deel van de Brazzaville-resolutie c.q. de Nederlandse voorstellen.

Het is van belang hierop te blijven aandringen, omdat er geen beter middel bestaat de leugenpropaganda van Indonesië aan de kaak te stellen en de werkelijke gevoelens van de overgrote meerderheid van de Papoea-bevolking wereldkundig te maken.

8. Tenslotte zou het aanbeveling kunnen verdienen te overwegen, of het mogelijk c.q. wenselijk is een vertegenwoordiging van de Brazzavillegroep uit te nodigen tot een bezoek aan West-Papoea ter oriëntatie en als bewijs van erkentelijkheid voor het door hen in de V.N. met betrekking tot N.N.G. uitgevoerde initiatief.